

22 Φεβρουαρίου, 1991

[ΠΙΚΗΣ, Δ/σής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ARGOSY TRADING CO. LTD.,

Αιτητές,

v.

ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 107/90)

-
- 5 *Σύνταγμα — Άρθρο 24 — Εισάγει την αναλογική φορολογία μεταξύ των πολιτών — Η επιβολή χρονικού πλαισίου για επανεξαγωγή μεταποιημένων προϊόντων από εκβιομηχάνιση ως όρου για επιστροφή των καταβληθέντων δασμών, που επιβάλλεται βάσει της επιφύλαξης του άρθρου 12 του Περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1989 (Ν. 120/89) δεν αντιβαίνει στο άρθρο 24 του Συντάγματος γιατί αναφέρεται σε επιστροφή και όχι επιβολή φορολογίας.*
- 10 *Σύνταγμα — Άρθρο 28 — Αρχή της ισότητας — Μέτρο κρίσης ουσιαστική ομοιογένεια δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μεταξύ πραγμάτων — Δικαιολογείται διαφοροποίηση ανάλογα με τις διαφορές των υποκειμένων του δικαίου αφενός και του σκοπού του νομοθέτη — Ευρεία ευχέρεια νομοθέτη στους τομείς της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής.*
- 15 *Στην προκειμένη προσφυγή η νομιμότητα της απόφασης του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων για μη επιστροφή δασμών στους αιτητές για επανεξαγωγή προϊόντων συναρτάτο αποκλειστικά από την συνταγματικότητα του άρθρου 12 του Περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1989 (Ν. 120/89). Συγκεκριμένα στην επιφύλαξη του συγκεκριμένου άρθρου αναφέρεται ότι δεν επιστρέφεται τελωνειακός δασμός ή φόρος που έχει καταβληθεί αν έχει διαρρεύσει διάστημα μεγαλύτερο των τριών ετών από την καταβολή του και της λήψεως από τον αρμοδίου Λειτουργού της αιτήτησης για επιστροφή του.*
- 25 *Οι αιτητές εισηγήθηκαν ότι η διάταξη αυτή του Ν. 120/89 ήταν αντίθετη με το άρθρο 24 του Συντάγματος που καθιερώνει την*

αναλογική συνεισφορά στα δημόσια βάρη.

Οι καθ' ων η αίτηση απάντησαν ότι η κριθείσα διάταξη δεν απέβλεπε στην επιβολή ούτε συνεπάγετο φορολογία οποιασδήποτε μορφής. Οι πρόνοιές της περιορίζονταν στον προσδιορισμό των προϋποθέσεων για επιστροφή καταβληθέντων δασμών λόγω επανεξαγωγής.

5

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι.

(1) Η θέση των καθ' ων η αίτηση αναφορικά με το ουσιαστικό περιεχόμενο της επιφύλαξης του άρθρου 12 του Ν. 120/89 είναι ορθή. Η επιφύλαξη του άρθρου 12 δεν προβλέπει την καταβολή δασμών.

10

(2) Προκύπτει όμως από την εισήγηση των αιτητών ότι οι διατάξεις της επιφύλαξης του άρθρου 12 συσχετίζονται με την αρχική επιβολή του δασμού και τη διάκριση που γίνεται με την επιφύλαξη μεταξύ των δικαιωμάτων των προσώπων που βρίσκονται μέσα στα προβλεπόμενα χρονικά πλαίσια και εκείνων που προβαίνουν σε επανεξαγωγή εκτός των πλαισίων αυτών. Αυτό δηλαδή που κρίνεται είναι η λογικότητα του χρονικού πλαισίου των τριών ετών βάσει των αρχών της ισοτιμίας που κατοχυρώνει το άρθρο 28 του Συντάγματος.

15

20

Μέτρο κρίσης της ίσης μεταχείρισης αποτελεί η ομοιογένεια δικαιωμάτων και υποχρεώσεων μεταξύ πραγμάτων. Η ομοιογένεια πρέπει να είναι ουσιαστική και όχι φαινομενική. Οι διακρίσεις επιτρέπονται εφόσον ανάγονται τόσο στις διαφορές μεταξύ των υποκειμένων του δικαίου όσο και στον σκοπό του δικαίου. Στον τομέα της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής αναγνωρίζεται ευρεία ευχέρεια για διακρίσεις.

25

Στην προκειμένη περίπτωση η διάκριση μεταξύ των δικαιωμάτων των εξαγωγέων με αφετηρία τον χρόνο επανεξαγωγής σχετίζεται άμεσα με τους σκοπούς του δικαίου που αποβλέπουν στην προαγωγή της μεταποιητικής βιομηχανίας. Σκοπός του νομοθέτη είναι ο άμεσος συσχετισμός της εισαγωγής των εμπορευμάτων με την μεταποίηση και εξαγωγή τους σε σύντομο χρονικό διάστημα.

30

Δεν έχει τεκμηριωθεί αντισυνταγματικότητα της επιφύλαξης του άρθρου 12.

35

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Προσφυγή.

Προσφυγή για δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών με την οποία ατέρριψε αίτη-

40

μα των αιτητών για επιστροφή των δασμών που καταβλήθηκαν πάνω σε υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή σαντάλων "Scholl" τα οποία επανεξήχθησαν είναι άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα.

5 Μ. Χριστοφίδης, για τους αιτητές.

Α. Ευαγγέλου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, με Ε. Ιωσηφίδου (Κα.), Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv.vult.

10 Ο Δικαστής κ. Πικής ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

ΠΙΚΗΣ, Δ: Η εγκυρότητα της απόφασης του Διευθυντή του Τμήματος Τελωνείων, η οποία προσβάλλεται από τους αιτητές, συναρτάται αποκλειστικά από τη συνταγματικότητα του νόμου στον οποίο βασίζεται, συγκεκριμένα της επιφύλαξης του Άρθρου 12 του περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου του 1989 (Ν. 120/89), η οποία προβλέπει:

20 "..... Νοείται ότι εκτός ως άλλως προνοείται εν τω Πέμπτω Πίνακι, δεν επιστρέφεται καταβληθείς τελωνειακός δασμός ή φόρος καταναλώσεως εφ' όσον ήθελε διαρρεύσει διάστημα μείζον των τριών ετών μεταξύ της καταβολής του δασμού ή φόρου καταναλώσεως και της λήψεως υπό του αρμοδίου Λειτουργού της προς επιστροφήν αυτού απαιτήσεως".

30 Σύμφωνα με την εισήγηση των αιτητών ο χρονικός περιορισμός ο οποίος επιβάλλεται για την επιστροφή καταβληθέντων δασμών είναι αυθαίρετος, διαπίστωση που καθιστά τη νομοθετική αυτή διάταξη αντινομική προς τις 35 πρόνοιες του Άρθρου 24 του Συντάγματος που κατοχυρώνει την αναλογική συνεισφορά στα δημόσια βάρη, και για το λόγο αυτό ζητείται ο παραμερισμός της επιφύλαξης του Άρθρου 12 ως αντισυνταγματικής. Η αντίθεση της επιφύλαξης του Άρθρου 12 με τις διατάξεις του Άρθρου 24 του Συντάγματος είναι ο μόνος λόγος στον οποίο εδρά-

ζεται η εισήγηση για την αντισυνταγματικότητά της.

Στην απάντηση των καθ' ων η αίτηση επισημαίνεται ότι η κρινόμενη νομοθετική διάταξη δεν αποβλέπει στην επιβολή ούτε συνεπάγεται φορολογία οποιασδήποτε μορφής. Οι πρόνοιές της περιορίζονται στον προσδιορισμό των προϋποθέσεων για την επιστροφή καταβληθέντων δασμών λόγω επανεξαγωγής, μετά τη μεταποίηση της πρώτης ύλης ή των αγαθών που είχαν προσελκύσει το δασμό. Η θέση αυτή είναι σωστή. Η επιφύλαξη του Άρθρου 12 δεν προβλέπει την καταβολή δασμών.

Το αντικείμενο της επιφύλαξης του Άρθρου 12 δεν είναι η καταβολή αλλά η επιστροφή τελωνειακών δασμών. Προκύπτει όμως από την εισήγηση η οποία υποβλήθηκε ότι οι διατάξεις της επιφύλαξης του Άρθρου 12 συσχετίζονται με την αρχική επιβολή του δασμού και τη διάκριση η οποία γίνεται από την επιφύλαξη μεταξύ των δικαιωμάτων προσώπων που προβαίνουν σε επανεξαγωγή εισαχθέντων εμπορευμάτων εντός των προβλεπόμενων χρονικών πλαισίων και εκείνων που προβαίνουν σε επανεξαγωγή εκτός των πλαισίων αυτών. Κάτω από αυτό το πρίσμα μπορεί να συσχετισθεί η εισήγηση για αντισυνταγματικότητα της επιφύλαξης του Άρθρου 12 με τις διατάξεις του Άρθρου 24, παρόλο που ουσιαστικά ό,τι επιζητείται είναι η κρίση της λογικότητας του χρονικού πλαισίου των τριών ετών βάσει των αρχών της ισότητας που κατοχυρώνει το Άρθρο 28.

Η έννοια της ισότητας κάτω από το Άρθρο 28 και οι πρακτικές επιπτώσεις από την εφαρμογή της, εξετάστηκαν επανειλημμένα από το Ανώτατο Δικαστήριο και έχουν αποκρυσταλλωθεί σε βαθμό που να μη χρειάζεται η ανάλυσή τους με αναφορά σε συγκεκριμένες αποφάσεις. Η ομοιογένεια δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και μεταξύ πραγμάτων, συνιστά το μέτρο κρίσης και ανάλογα με το βαθμό ομοιότητας αποφασίζεται αν επιβάλλεται η ίση μεταχείριση. Η ομοιογένεια πρέπει να είναι ουσιαστική και όχι φαινομενική. Όπου διαπιστώνεται σημαντική ομοιογένεια, όχι όμως ταυτότητα, μεταξύ της θέσης δυο ή περισ-

- σότερων προσώπων, διακρίσεις μπορεί να δικαιολογηθούν μόνο εφόσον ανάγονται στις διαφορές μεταξύ των υποκειμένων του δικαίου, αφενός, και συσχετίζονται με τους σκοπούς του δικαίου, αφετέρου. Στον τομέα της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής αναγνωρίζεται ιδιαίτερα ευρεία ευχέρεια στο νομοθέτη να προβεί σε διακρίσεις ενόψει της φύσεως των θεμάτων που πραγματεύεται η νομοθεσία αυτής της κατηγορίας και της ευθύνης για ευχερή προγραμματισμό της οικονομίας του τόπου.
- 5
- 10 Εφαρμόζοντας τις πιο πάνω αρχές στην προκειμένη περίπτωση, διαπιστώνουμε -
- (α) Η θέση εισαγωγέων που προβαίνουν σε επανεξαγωγή μετά την εκβιομηχανοποίηση εισαχθέντων εμπορευμάτων ή αντικειμένων, είναι μέσα σε πλατειά πλαίσια όμοια· όχι όμως ταυτόσημη.
- 15
- (β) Ο χρόνος επανεξαγωγής είναι διακριτικό στοιχείο το οποίο δικαιολογεί διαφοροποιήσεις στη θέση των εξαγωγέων εφόσο αυτές σχετίζονται με το χρόνο επανεξαγωγής και τους σκοπούς του δικαίου.
- 20
- (γ) Η διάκριση μεταξύ των εξαγωγέων με αναφορά στο χρόνο επανεξαγωγής, δεν είναι αφεαυτής παράλογη δεδομένου ότι η επιστροφή δασμών συσχετίζεται με την καταβολή τους και τον προγραμματισμό των οικονομικών πραγμάτων του τόπου.
- 25
- (δ) Η διάκριση μεταξύ των δικαιωμάτων των εξαγωγέων με αφετηρία το χρόνο επανεξαγωγής, σχετίζεται άμεσα με τους σκοπούς του δικαίου που, όπως συνάγεται από τις διατάξεις του Άρθρου 12, αποβλέπουν στην προαγωγή της μεταποιητικής βιομηχανίας. Δεν είναι
- 30
- αδιάφορο για τους σκοπούς που αποβλέπει ο νόμος να προάξει, τότε γίνεται η επανεξαγωγή. Σκοπός του νομοθέτη είναι ο άμεσος συσχετισμός της εισαγωγής των εμπορευμάτων με τη μεταποίηση και εξαγωγή τους σε σύντομο χρονικό διάστημα προς ενίσχυση της βιομηχανικής προσπάθειας στον τομέα αυτό.
- 35

Καταλήγω ότι δεν έχει τεκμηριωθεί η αντισυνταγματικότητα της επιφύλαξης του Άρθρου 12. Μετά από αυτή τη διαπίστωση η προσφυγή δε μπορεί παρά να απορριφθεί. Είναι παραδεκτό ότι η επίδικη απόφαση στηρίζεται στις διατάξεις του Άρθρου 12 που περιορίζουν το δικαίωμα επιστροφής καταβληθέντων δασμών στις περιπτώσεις που η επανεξαγωγή γίνεται μέσα σε τρία χρόνια, πράγμα που δε συνέβη στην προκείμενη περίπτωση. 5

Για τους πιο πάνω λόγους η προσφυγή απορρίπτεται. Η επίδικη απόφαση επικυρώνεται στο σύνολό της, βάσει του Άρθρου 146.4(α) του Συντάγματος. Δεν υπάρχει διαταγή για τα έξοδα. 10

Προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.